

SES

SAĞLIK VE SOSYAL HİZMET EMEKÇİLERİ SENDİKASI
THE TRADE UNION OF PUBLIC EMPLOYEES IN HEALTH AND SOCIAL SERVICES

SES GÖNÜLLÜLERİ ADIYAMAN DEPREM ÇALIŞMALARI RAPORU (22-29 NİSAN 2023)

Osmaniye, İzmir, Van, Adana SES üyeleri ve Diyarbakır, Bitlis, İzmir ve Ankara TTB üyelerinden oluşan ekipler;

Köy ve il merkezindeki düzenli düzensiz çadır yerleşkeleri ziyaret edilmiş, sağlık taraması yapılmış hijyen eğitimleri verilmiş koruyucu sağlık ve kadın sağlığı hizmetleri hakkında bilgi paylaşımı yapılmış, bilgilendirme amaçlı broşürler dağıtılmış, köylerde su kuyuları ve depolarında klor ölçümleri analizleri yapılmıştır. Bayram vesilesi ile hayatını kaybeden üyelerimizin aileleri ve aileden yakınlarını kaybeden üyelerimiz ziyaret edilerek taziye dileklerinde bulunulmuş, Hastaneler, Aile Sağlığı Merkezleri (ASM)' ler ziyaret edilerek sahada çalışan sağlık emekçilerinin yaşadığı problemler hakkında bilgiler alınmıştır.

Köy ziyaretlerinde Akçik, Balaban, Atakent, Bayıl, Dağyalankoz, Dandırmaz, Balyan köyleri ve Pir Sultan Abdal çadır kent, Sümer park alanındaki düzensiz çadırlara gidilmiştir. Yapılan gözlemlerde içme ve kullanma sularının temininde sıkıntılar olduğu klorlama yapılmadığı ve suların tamamının klorsuz (köylerde) olduğu tespit edilmiştir.

Temiz suya erişimin bulaşıcı hastalıklara sebebiyet vermesini önlemek için köy isale hatlarının onarılması, düzenli dezenfeksiyon (klorlama) yapılması gerekmektedir.

Köylerde birinci basamak sağlık hizmetlerine kısmen erişilse de kadın sağlığı aile planlaması çocuk gebe aşı izlemlerinde sıkıntı yaşandığı gözlemlenmiştir.

Birinci basamak hizmetlerinde koordinasyonsuzluk ve süreksizlik hali mevcuttur. Aile hekimlerinin haftada bir gün geldikleri gebe bebek ve çocukların izlem aşı durumunun çok aktif yapılmadığı dile getirilmiştir. Kentin ve aile hekimliği birimlerinin güncel nüfuslarının bilinmemesi hizmetin planlanmasındaki olumsuzlukların en büyük etkenlerden birini teşkil etmektedir. Aile sağlığı merkezlerinde birinci basamak sağlık hizmetleri için gerekli donanım internet ve tıbbi malzemelerin temininde sıkıntıların devam ettiği gözlemlenmiştir. Daha önce uygulanan negatif performans uygulamasının hazirana kadar uygulanmaması bu durumda düşük aşı ve izlem tablosunun ortaya çıkmasında önemli etkidir.

Genel olarak toplum sağlığını koruyucu geliştirici ve sürdürülebilir önlemler alınmamakta ve bu yönde çalışmalar yapılmamaktadır.

Afet koşullarını dikkate alan birinci basamak bölge esaslı yaklaşımı esas alan ve depremzede sağlık çalışanları yerine daha deneyimli geçici görevlendirme gelen sağlık emekçileri devreye sokulmalıdır.

Mobil aşı ekiplerinin oluşturulması, tüm il ve kırsal dâhil çocuk aşı takvimlerinin tamamlanmasının sağlanması elzendir.

Özellikle köylerde, kentten köye göçler nedeniyle hane içinde yaşayan insan sayısının artmış olması barınma konusunda devam eden belirsizlik hane içinde yaşayan kadınların iş yükünü arttırmış ve kadınlarda çaresizlik öfke gibi tepkilere yol açtığı görülmüştür. Bu durumun ilerleyen dönemlerde kadınlarda tükenmişlik sendromu duygu durum bozukluğu meydana getirebileceği düşünülmektedir.

Kadınların yaşamı daha güvenli hale getirme çabası eşleri tarafından ciddiye alınmaması ve görülmemesi ve endişelerinin anlaşılmasında iletişim sorunları yaşamalarına boşanma oranlarının artmasına neden olabileceği gibi kimi yerlerde şiddete dönüşme ihtimali kadınlarla yapılan görüşmeler sonucunda kanı oluşturmuştur.

Özellikle orta yaş grubu kadınlarda idrarını tutamama kaçırma ve idrar yolu enfeksiyonları sıkça dile getirilmiştir. Yine aile planlanması konusunda gebeliği önleyecek ilaçların parayla verilmesinden dolayı ve pahalı olduğu için alamadıkları bu yüzden kadınların tedirginlik yaşadığı görülmüştür.

Gebeliği önleyici ilaçlar başta olmak üzere aile planlanmasına yönelik sağlık hizmeti sunumu yapılması önemlidir.

Kadınlara yönelik, beden bilgisini artırma ve geleneksel yöntemlerle giderebilecekleri sorunlara yönelik eğitimler sağlanması elzendir.

İl merkezindeki düzenli ve düzensiz çadır yerleşkelerinde ve köylerde vektör ve haşerelerin çok görüldüğü ancak ilaçlamanın yeteriz ya da hiç yapılmadığına tanık olunmuştur. Suya erişim köylerde ve il içindeki çadır yerleşkelerinde hala ciddi bir sıkıntı olmakla beraber özellikle toplu kullanılan banyo tuvaletlerin temizliğinde aksaklıklar mevcuttur. Çokça sayıda uyuz, bitlenme ve ishal vakaları ile karşılaşmıştır. Bu alanlarda kişisel hijyen, kadın sağlığı koruyucu sağlık hizmetleriyle ilgili bilgilendirmeler yapılarak broşürler dağıtılmış ve kamu spotları uygun yerlere asılmıştır.

Tüm düzenli ve düzensiz çadır yerleşim yerlerinde koruyucu halk sağlığına yönelik (çevre temizliği, kişisel hijyen vb.) eğitici çalışmalar sürekli yapılmalıdır.

Çadır kentlerde amatör sağlık çalışmaları yapılmalıdır.

Adıyaman genelinde mezhep ve etnik farklılıklar halkın hizmete erişiminde engel teşkil etmektedir. Sümer park çadır yerleşkesi başta olmak üzere düzensiz çadır kümelerinde kamu hizmeti verilmemektedir. Mültecilere yönelik ayrımcı uygulamalar oldukça fazladır.

İl içinde artan ev kiralari ve sağlam ev arayışı nedeniyle barınma konusunda geleceğin daha da belirsizliğe ve umutsuzluğa yol açmaktadır.

Molozların kısmen kaldırıldığı, ağır hasarlı ve orta hasarlı binalarda henüz bir çalışma yapılmadığı görülmüştür. Enkaz kaldırılırken ayrıştırma yapılmadan daha çok

toplama ve transfere odaklanılmıştır. Döküm işlemi hızlıca molozlardan kurtulma mantığı ile baraj yatağına yapılmış dökülen yerde de ayrıştırma yapılmamıştır.

Kentin yeniden inşasında halkın özne olarak görülmemesi halkta endişe yaratmaktadır. Tüm bu süreçler işletilirken toplumla beraber ilgili meslek örgütlerinin ve akademinin de önerilerinin alınması konusunda baskı kurulmalıdır.

Okulların açılması ile birlikte çocuklar arkadaşlarının ve öğretmenlerinin ölümü ile yüzleşmesi çocuklarda travmanın derinleşmesine yol açmıştır. Yine dışarı giden eğitim emekçilerinin yeniden bölgeye gelmek zorunda kalması barınma imkanı olmadığından kendi çocuklarını farklı illerde bıraktıkları için sıkıntılar yaşamalarına ve motivasyon düşüklüğüne neden olmaktadır.

Adıyaman Eğitim Araştırma Hastanesi ve Ağız Diş Sağlığı merkezine yapılan ziyaretlerde hem barınma sorunlarından kaynaklı göçe dayalı hasta sayısının azalması, eğitim ortamı olmadığı halde eğitime zorlanma hali asistanları tedirgin kılmaktadır. Asistanların başka illere geçiş talepleri olumlu ya da olumsuz cevaplanmamış olduğundan belirsizlik hali devam etmektedir. Depremzede sağlık emekçileri ve çocukları ciddi psikolojik sorunlar yaşamaktadır. Barınma sorunlarının giderilmemiş olması, İl dışına tayin konusunda aile içi yaşanan anlaşmazlıklar, tayin belirsizliği, çocuklarını il dışında bırakarak hem aile bütünlüğü sağlanamamakta hem de çocukların yaşamını zor durumda bırakmaktadır.

Çalışmak için Adıyaman'a geri dönmek zorunda kalmaları aile bütünlüğünün parçalanması ve gelecek belirsizliği sağlık emekçilerini olumsuz etkilemekte ve motivasyon düşüklüğüne sebep olmaktadır.

Sağlık emekçilerinin deprem sonrası yaşadıkları travma ile birlikte duyulan kaygı ve endişenin giderilmesine yönelik çalışmaların yapılması öncelik olmalıdır.

Saptanan sorunların giderilmesine yönelik önerilen, çalışmaların sadece SES ve TTB üzerinden değil KESK bütünselliği ile dayanışma içinde yürütülmesi önemlidir.
02.05.2023